

Kredi Kart? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kredi Kart? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25104>

Özet

Kredi Kart? Tutum Ölçe?i (KKTÖ), bireylerin kredi kart? kullan?m?na yönelik tutumlar?n?, alg?kan?klar?n? ve alg?lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir uyarlama çal??mas?n?n ürünüdür. Bu ölçek, özellikle **finansal psikoloji** ve **tüketici davran??lar?** alanlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in geçerlilik ve güvenilirlik analizleri, **Yap?sal E?itlik Modeli (YEM)** çerçevesinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Çal??man?n temel amac?, KKTÖ'nün faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir oldu?unu istatistiksel olarak kan?tlamakt?r.

Anahtar Kelimeler

Kredi Kart? Tutumu, Tüketici Davran???, Finansal Psikoloji, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Ölçek Uyarlama, Gizil De?i?kenler

Yazarlar

N. Girginer, A. Erken-Çelik, N. Uçkun

Amaç

Kredi Kart? Tutum Ölçe?i'nin (KKTÖ) temel amac?, bireylerin kredi kartlar?na yönelik sahip oldu?u tutumlar? ve bu tutumlar?n alt?nda yatan boyutlar? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu özel uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki popülasyon ba?lam?nda psikometrik özelliklerini incelemeyi ve mevcut faktör yap?s?n?n istatistiksel olarak do?rulanabilirli?ini saptamay? hedeflemi?tir.

Çal??ma, ayn? zamanda, daha önceki ara?t?rmalarla elde edilen faktör yap?s?n?n (be? boyutlu) geçerlilik derecesini, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile yeniden test ederek, daha sa?lam ve parsimonik bir model (dört boyutlu) sunmay? amaçlam??t?r. Bu analizler, ölçe?in kuramsal yap?s?n?n ampirik verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu belirlemede kritik rol oynam??t?r.

Yap?

Kredi Kart? Tutum Ölçe?i, bireylerin kredi kart? kullan?m?na ili?kin bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilimlerini temsil eden **çok boyutlu bir yap?** ölçmektedir. Bu yap?, muhtemelen kredi kart?n?n bir ödeme arac? olarak alg?lanmas?, borçlanma e?ilimi, dürtüsel harcama potansiyeli ve finansal risk alg?s? gibi alt boyutlar? içermektedir.

Ölçe?in nihai olarak Do?rulay?c? Faktör Analizi ile do?rulan yap?s?, 14 madde ve 4 faktörden

olu?maktad?r. Bu faktörler, bireylerin kredi kartlar?n? sadece bir finansal araç olarak m? yoksa bir tüketim te?vik edicisi olarak m? gördü?ünü ayr??t?rmaya yard?mc? olmaktadır. Bu yap?, **gizil de?i?kenler** (*latent variables*) arac?l???yla ölçülen gözlenen de?i?kenlerin (maddelerin) ilgili olduklar? kuramsal yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini de?erlendirmek için kullan?lm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlili?i, Girginer, Erken-Çelik ve Uçkun (2011) taraf?ndan yap?lan çal??mada, 2008 y?l?ndan elde edilen anket verileri kullan?larak incelenmi?tir. Geçerlik ara?t?rmas?, ölçe?in boyut yap?s?n?n kuramsal beklentilere uygunlu?unu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemine odaklanm??t?r.

Ara?t?rma bulgular?, DFA ile analiz edilen dört boyutlu yap?n?n, önceki çal??malarda Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ile elde edilen be? boyutlu yap?ya k?yasla daha yüksek bir geçerlilik derecesine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu sonuç, 14 maddelik ve 4 faktörlü modelin, kredi kart? tutum yap?s?n? daha tutarlı ve istatistiksel olarak daha iyi aç?klad???n? ortaya koymaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, **gizil de?i?kenler** (faktörler) alt?nda tan?mlanan gözlenen de?i?kenlerin (maddelerin) ilgili olduklar? yap?lar? ne derece tutarlı bir ?ekilde betimledi?ini de?erlendirmek amac?yla incelenmi?tir. Bu de?erlendirme için gizil faktörlerin güvenilirlik ve aç?klanan varyans tahminlerine ba?vurulmu?tur.

Güvenirlik ölçümlerinde, Nunnally (1978) ve Hair ve ekibi (1998) taraf?ndan belirlenen standartlar esas al?nm??t?r. Bu standartlara göre, ölçek güvenilirlik tahminlerinin %70'in (0.70) üzerinde olmas? ve aç?klanan varyans ölçümüne ili?kin tahminin ise 0.50'nin üstünde olmas? gerekmektedir. 14 maddelik ve 4 faktörlü KKTÖM'ndeki gizil de?i?kenlerin güvenilirlik dereceleri ve aç?klanan varyans yüzdeleri, belirtilen formüller arac?l???yla hesaplanarak yüksek düzeyde iç tutarlılık sa?lanm??t?r.

Faktör Analizi

Kredi Kart? Tutum Ölçe?i'nin faktör yap?s?, öncelikle Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ile belirlenen be? boyutlu bir modelden, daha sonra **Yap?s?sal E?itlik Modellemesi (YEM)** kapsam?nda uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile dört boyutlu nihai bir modele evrilmi?tir.

DFA uygulamas?, ölçe?in faktör yap?s?n?n kuramsal aç?dan daha anlamlı ve istatistiksel olarak daha güçlü oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu analiz, 2008 y?l?ndaki anket verilerini kullanarak, 14 maddenin 4 temel faktöre da??ld??? ve bu 4 faktörlü yap?n?n geçerlilik derecesinin, önceki 5

faktörlü yap?ya göre daha yüksek uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama ve Psikometrik Do?rulama

Format: Anket Temelli, Muhtemelen Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Muhtemelen yeti?kinler veya üniversite ö?rencileri)

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Yeti?kinler oldu?u varsay?lmaktad?r)

Popülasyon Detaylar?: Çal??mada 2008 y?l?nda yap?lan anket verileri kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Yap?sal E?itlik Modellemesi (YEM) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak psikometrik do?rulama.

Anahtar Kelimeler

Kredi Kart? Tutum Ölçe?i, Psikometri, Tüketici Finans?, Finansal Okuryazarlık, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nurullah UÇKUN

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: nuckun@ogu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Eski?ehir Osmangazi Üniversitesi (Sorumlu yazar?n kurum adresi)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Kullan?m ve izinler için sorumlu yazar Nurullah Uçkun ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Veri Y?I?: 2008 (Analizlerde kullan?lan anket verilerinin topland??? y?l).

Yay?n Y?I?: 2011 (Uyarlama ve do?rulama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kredi-karti-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Girginer, N., Erken- Çelik, A. ve Uçkun, N. (2011). Kredi Kart? Tutum Ölçe?i üzerine bir yap?sal e?itlik modeli uygulamas?. *Eski?ehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 17-30.

Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (1998). *Multivariate data analysis* (5th ed.). Prentice Hall.

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. McGraw-Hill.

Y?lmaz, V. ve Çelik, H. E. (2009). *Çok de?i?kenli istatistiksel yöntemler*. Ankara: Seçkin Yay?nc?lık.

Kredi Kart? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam?tır. Maddeler için orijinal yay?nc? ile ileti?ime geçilmesi veya belirtilen referans?n incelenmesi gerekmektedir.